

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДЛЯ НАПИСАННЯ АВТОРЕФЕРАТУ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Автореферат дисертації (від давньогрек. αὐτός — сам і лат. refero — доповідаю, повідомляю) — це стислий виклад основних результатів дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеню, складений автором дисертації. В авторефераті повинні бути висвітлені основні ідеї та висновки дисертації, показаний внесок автора в проведене дослідження, ступінь новизни і практична значимість результатів дослідження.
2. Основне призначення автореферату — інформувати наукову громадськість про виконане дисертаційне дослідження та ввести отримані результати в сферу наукової комунікації. Автореферат не тільки повідомляє науково-богословське співтовариство про факт написання та захисту дисертації, але й стисло передає її зміст. Якщо дисертація друкується в обмеженій кількості примірників і лишається мало доступною широкому загалу, то автореферат друкується в більшій кількості примірників і для переважної більшості читачів заміняє собою повний текст дисертації. Саме за змістом автореферату члени Вченої Ради, а також усі зацікавлені особи роблять висновок про рівень дисертації та про наукову кваліфікацію її автора. Публікація автореферату дає змогу одержати до дня захисту відгуки від спеціалістів галузі, в якій виконана дисертація. Таким чином, підготовка автореферату — це останній і найбільш відповідальний етап роботи над дисертацією.
3. Автореферат є документом, без якого дисертація не може бути допущена до захисту.
4. Автореферат пишеться безпосередньо по дисертації, він повинен повністю відповідати змісту та висновкам дисертації. Але при цьому автореферат не повинен бути лише механічним скороченням обсягу дисертації. Автореферат — це самостійна наукова праця. Процес написання автореферату являє собою згортання (компресію) наукової інформації, спрямоване на те, щоб виявити і вибрати зі змісту дисертації найбільш суттєву інформацію та представити її в новій короткій формі. Вміння адекватно представити основний зміст дисертації у стислому вигляді — один з обов'язкових компонентів наукової кваліфікації дослідника.

5. Обсяг, структура та зміст автореферату визначаються Вченою Радою. Згідно з діючим «Перехідним положенням про наукову роботу» (далі — «Перехідне положення»), об'єм автореферату кандидатської дисертації може складати до 1,5 друкарського листа (24 000 друкованих знаків), докторської – 2,5 друкарського листа (40 000 друкованих знаків). При наборі автореферату використовується шрифт Times New Roman (14 кегель) і одинарний міжрядковий інтервал. Нумери сторінок проставляються в центрі верхнього поля сторінки.
6. Перша і друга сторінка обкладинки автореферату містять спеціальну інформацію, оформлену відповідним чином (див. Додаток 10 до «Перехідного положення»). Ці сторінки не нумеруються. Нумерація починається з цифри 1 на першій сторінці основного тексту.
7. По своїй структурі автореферат складається з трьох частин: вступної (кваліфікаційної), основної і бібліографічної («Перехідне положення», п. 4.2.5). У кінці автореферату подаються анотації українською та російською мовами. Структурні частини автореферату не нумеруються, їх назви подаються великими літерами симетрично тексту.
8. У вступній частині подаються відомості про методологічний апарат, джерельну базу і інші наукові характеристики дисертації, вказується, в чому полягає наукова новизна і практична значимість дисертації і в яких формах проводилась апробація результатів дослідження. Таким чином, перша частина автореферату дозволяє читачеві скласти загальне уявлення про дисертацію. Ця частина має базуватися на Вступі дисертації. Оптимальною структурою вступної частини автореферату є:
 - актуальність теми дослідження;
 - об'єкт дослідження;
 - предмет дослідження;
 - мета дослідження;
 - завдання дослідження;

- теоретична і методологічна база дослідження;
- дослідження проблеми (історіографія);
- джерельна база дослідження;
- нові наукові результати, отримані особисто автором;
- практична значимість дослідження;
- апробація результатів дослідження;
- логіка і структура роботи.

(«Перехідне положення», п. 4.2.9.)

9. При написанні першої частини автореферату особливу увагу слід приділяти історіографії проблеми та аналізу джерел. Автор повинен вказати усі головні публікації, що торкаються теми його дослідження, проаналізувати внесок попередніх дослідників в розробку теми, охарактеризувати наявні та фактично доступні йому джерела, чітко відокремити своє дослідницьке поле від праць попередників.
10. Друга (основна) частина автореферату — це реферативне подання розділів дисертації. Здобувач повинен чітко охарактеризувати своє дослідження та отримані результати, адекватно показати свої досягнення. При цьому головна мета автора — дати максимум корисної інформації у мінімальному обсязі.
11. У другій частині автореферату послідовно вказуються назви розділів дисертації, стисло викладається їх зміст та чітко подаються висновки і кінцеві результати дослідження. Скорочення тексту в процесі реферування досягається, як правило, за рахунок зменшення кількості (або виключення) міркувань, порівнянь, обговорень, обґрунтувань, описів і т.п.
12. Завершується друга частина автореферату висновком, в якому автор повинен подати узагальнену підсумкову оцінку проведеної ним роботи. Саме тут здобувач має вказати, у чому він бачить головний зміст своєї роботи; які важливі результати отримані при виконанні дисертації; які аспекти теми дисертації ще вимагають нових наукових

досліджень та якими шляхами можуть бути з'ясовані проблеми, що лишилися нерозв'язаними. Отримані в ході дослідження результати необхідно представити в повному обсязі. Доречно їх перерахувати по пунктах. Ця частина автореферату готується на основі Висновків дисертації.

13. У третій частині автореферату наводиться список публікацій автора по темі дисертаційного дослідження. Список подається відповідно до діючого стандарту з обов'язковим наведенням назв праць і прізвищ співавторів. Публікації включають до списку в такому порядку: монографії, брошури, статті у наукових фахових виданнях, тези доповідей тощо. Якщо автор вказує публікації, видані не українською і не російською мовами, то іншомовна назва обов'язково супроводжується перекладом на мову, якою написано автореферат.
14. Анотація, обсягом 2 сторінки машинописного тексту (до 5000 друкованих знаків), повинна містити в собі інформацію про зміст, основні ідеї та отримані результати дисертаційної роботи. В анотації обов'язково вказуються: сан, прізвище та ініціали здобувача; назва дисертації; вид дисертації (рукопис, монографія); науковий ступінь; установа, де відбудеться захист; місто, рік; основні ідеї, результати та висновки дисертації.
15. Викладення матеріалу в анотації повинно бути стислим і точним. Необхідно уникати складних граматичних зворотів, маловідомих термінів і символів та використовувати стандартизовану науково-богословську термінологію. Після кожної анотації наводять ключові слова відповідною мовою. Ключовим словом називається слово або стійке словосполучення із тексту анотації, яке з точки зору інформаційного пошуку несе смислове навантаження. Сукупність ключових слів повинна відображати основний зміст наукової праці. Загальна кількість ключових слів має бути не меншою трьох і не більшою десяти. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують у рядок, через кому.
16. В тексті автореферату має бути мінімальна кількість посилань на літературу. Посилання подаються лише у випадках, коли необхідно звернути увагу читача на джерело або коли приводиться принципове положення чи факт, що потребують документального підтвердження.
17. Проект автореферату разом з основним текстом дисертації подається автором на апробацію (передзахист). Кафедра під час апробації дисертаційного дослідження також розглядає проект автореферату й ухвалює рішення про допуск його до друку («Методичні рекомендації

щодо проведення апробації (передзахисту) кандидатської дисертації», п. 18).

18. Після затвердження автореферату дисертації до друку, він виготовляється друкарським способом або на розмножувальних апаратах («Перехідне положення», п. 4.2.1). Наклад автореферату – 30 примірників.
19. Якщо автореферат дисертації виготовляється друкарським способом, він має бути виданий у вигляді брошури розміром 145x215 мм (типометричним форматом - 60x90/16) з друкуванням тексту з обох боків аркуша.
20. Всі екземпляри автореферату підписуються здобувачем на титульній сторінці. Не пізніше ніж за місяць до захисту секретар Вченої Ради здійснює розсилку примірників автореферату (перелік адресатів затверджується Вченою Радою) та погоджує публікацію автореферату на офіційному сайті Київської Духовної Академії і Семінарії..
21. Під час захисту дисертації секретар Вченої Ради повідомляє присутніх про усі отримані відгуки на опублікований автореферат дисертації.